

Årsberättelse 2017

Miljönämnden.

Beslutad av Miljönämnden, den 13 februari 2018, § 24

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat.....	4
2.2 Framåtblick.....	4
3. Sammanfattande iakttagelser.....	6
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	9
4.1 Mål inom hållbar tillväxt	10
4.2 Mål inom människors egenmakt	24
4.3 Mål inom barns och ungas behov	28
4.4 Mål inom trygg välfärd	30
5. Analysunderlag – ekonomi.....	32
5.1 Driftnämndens samlade ekonomi	32
5.2 Enheternas resultat.....	32
5.3 Investeringar	33
6. Övriga åtaganden.....	34
7. Fem år i sammandrag.....	35
8. Indikatorlista.....	36
9. Bilagor.....	36

1. Förslag till beslut

Miljönämnden är en viktig aktör i arbetet för att Örebro kommun ska nå sina mål och visionen att bli Skandinaviens mest attraktiva medelstora stad. Nämnden avslutar 2017 med ett budgetöverskott på nästan 1,3 mnkr till följd av lägre personalkostnader och lägre kostnader för Ecos 2 än budgeterat.

Miljökontorets förslag till Miljönämnden

1. Miljönämnden fastställer Årsberättelse 2017.
2. Årsberättelsen överlämnas till Programnämnd samhällsbyggnad för vidare hantering.
3. Miljönämnden begär att 254 tkr (motsvarande 20 procent av överskottet) överförs till 2018.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Miljönämnden har i uppdrag att utföra prövning, tillsyn och kontroll enligt bland annat miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Nämnden har en viktig uppgift i att säkerställa att livsmedel som tillhandahålls invånarna är säkra att äta och dricka, samt att miljön tas om hand på ett långsiktigt hållbart sätt.

Året har kännetecknats av tillsyn och kontroll, förberedelser inför och övergång till ärendehanteringssystemet Ecos 2, rekrytering och introduktion av nya kollegor och samarbete över förvaltningsgränserna. Snö- och regnfria dagar ledde till ett bevattningsförbud i kommunen. För Miljönämndens del fick detta bland annat till följd att nämnden under våren bistod kommundirektören genom att låna ut en enhetschef på halvtid för att arbeta med frågor som rörde vattenförsörjningen.

Inför 2017 påbörjades ett proaktivt rekryteringsarbete för att nå maximal kapacitet även när medarbetare väljer att gå vidare till andra arbetsgivare. Detta arbete har gett resultat. Nämnden fick ett budgetöverskott på 1,3 mnkr, vilket är 1 mnkr närmare en ramavvikelse på 0,0 mnkr än vad nämnden kommit på flera år. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader och lägre kostnader för Ecos 2 än budgeterat. Förvaltningen har arbetat mycket med att se till att det som ska finansieras av avgifter de facto finansieras av avgifter. Det har lett till att målet för avgiftsfinansieringsgraden har nåtts och att skattemedlen gått till rätt saker. Trots fokus på att få ned den inestående kontrolltiden inom livsmedelsområdet, har detta inte lyckats under året. Orsaken är en kombination av personalsituationen och många klagomål, matförgiftningar och uppföljande kontroller. Nämnden har dock vidtagit åtgärder som gör det troligt att den inestående kontrolltiden kommer att hamna på önskad nivå under 2018.

Utöver arbetet med att uppdatera ärendehanteringssystem från Ecos till Ecos 2 har Miljökontoret deltagit i den kommunövergripande digitaliseringsatsningen Digitalt först. Det är en kraftsamling som sker för att få en helhetsbild och ett helhetstänk kring digitala system och digitala lösningar i kommunen. I juni deltog Miljökontoret i en workshop som blev startskottet för satsningen. Inför flytten till Citypassagen 2019 och efter uppdateringen till Ecos 2 finns höga ambitioner i kommunen att utveckla, effektivisera och förnya arbetssätt, metoder och verktyg, med målet att skapa en enklare vardag för kommunens invånare, verksamhetsutövare och besökare. Miljökontoret har redan under 2017 hunnit med att beskriva och lämna in utvecklingsbehov till den kommitté som samordnar satsningen.

2.2 Framåtblick

Det proaktiva rekryteringsarbete som förvaltningen har bedrivit under 2017 har visat sig lyckat, varför det ska fortsätta. Det har genomförts en rad insatser för att öka Miljökontorets attraktivitet som arbetsplats och fler är planerade. Detta arbete ska fortsätta och förhoppningsvis kan frukterna plockas redan under 2018. De höga HME- och NKI-resultat som finns inom Miljönämndens verksamhet ska värnas om, samtidigt som områdena med sämre resultat ska stärkas upp.

Nya och förändrade lagar

Beslutet om de delar av den nya tobakslagstiftningen som omfattar tillståndsplikt för försäljning av tobak och fler rökfria zoner, samt definitionen på vad som omfattas av tobakslagstiftningen är försenat och förväntas inte träda i kraft i början av 2018. Inget nytt datum är angivet än.

Lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare trädde i kraft den 1 juli 2017, med ett par övergångsbestämmelser som innebär att den är i fullt bruk den 1 januari 2018. Reglementet för Miljönämnden har justerats inför 2018 med anledning av den nya lagstiftningen under året, samtidigt som en ny taxa har tagits fram och delegationsordningen uppdaterats. Under 2018 ska Miljönämnden utöva tillsyn utifrån lagen.

Från och med den 1 januari 2018 kommer sker förändringar i miljöbalkens sjätte kapitel, som handlar om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB). Förändringarna som sker för att Sverige ska införliva EU:s MKB-direktiv i svensk lagstiftning, innebär bland annat ökade krav på så kallade miljöbedömningar i samband med att planer och program tas fram. Detta kommer att innebära ett förändrat arbetssätt både för Miljönämnden och för Byggnadsnämnden i samband med detaljplaneläggning. Naturvårdsverket har under hösten 2017 gett vägledning inom området.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de av kommunens verksamhetsmål som är relevanta för nämnden, d.v.s. där nämnden tilldelats indikatorer eller utvecklingsuppdrag. Positiva iakttagelser kan vara framgångsfaktorer (sätt vi arbetar på), styrkor (förutsättningar) eller starka resultat. I kolumnen förbättringsområden lyfter nämnden sådana områden där utveckling bör ske för att nå bättre målfyllelse och utveckling.

Nämnden redovisar också i vilken utsträckning åtagandet att bidra till utveckling inom kommunens verksamhetsmål är uppfyllt. De varianter som finns att välja mellan är: delvis, i hög utsträckning och helt.

Aktuella mål för Miljönämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Positivt näringsklimat	<ul style="list-style-type: none"> Miljönämnden har bidragit med sin kompetens i workshoppar om planprocessen för etablering av nya skolor och förskolor. En viktig fråga i arbetet har varit att skapa en tydlighet i markanvisning för privata verksamheter. Deltagande i de företagslotsmöten som har anordnats. Bostadstillsynen har bidragit till att öka konkurrensförmågan hos fastighetsägare med bra egenkontrollprogram och goda arbetsrutiner. 	<ul style="list-style-type: none"> Resultatet från genomförda workshoppar behöver sammanställas av programnämnderna. Därefter är Miljönämndens roll att aktivt delta i planprocesserna i ett tidigt skede. Företagslotsen samordnas av en tjänsteperson på Kommunstyrelseförvaltningen. Lotsen är beroende av att det finns en sådan funktion. 	helt
Ekologiskt hållbar kommun	<ul style="list-style-type: none"> Bullertillsyn på nattklubbar och uteserveringar i innerstaden har förbättrat ljudbilden och minskat klagomålen på buller från dessa verksamheter. Tillsynen på plats har också bidragit till att skapa en förståelse hos verksamheterna för bullerproblematiken. Tillsynsbesök har skett hos samtliga IED-verksamheter* i kommunen. Verksamheterna har informerats om hur de påverkas av bestämmelserna. 	<ul style="list-style-type: none"> Bullertillsyn på konserter och andra evenemang kommer att genomföras under 2018. Arbetet med tillsyn på IED-verksamheter kommer att fortsätta i enlighet med det tillsynsprogram som har tagits fram. Det är viktigt att upprätthålla det goda samarbetet med energi- och klimatrådgivningen även när det kommer nya medarbetare. 	helt

Aktuella mål för Miljönämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Tillgänglighet/digitalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Under året har ärendehantering digitaliserats. Detta innebär att vi på ett enklare sätt kan ta emot och hantera digitala handlingar. Den uppgradering av förvaltningens ärendehanteringssystem som har skett har inneburit att förutsättningarna att kommunicera digitalt har ökat genom att systemet är sammankopplat till e-postsystemet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den nya versionen av ärendehanteringssystemet är processtyrd. För att snabbare kunna helt digitalisera ärendehantering måste befintliga äldre ärenden gås igenom för att se om dessa kan anpassas till det nya systemet. På detta sätt kan målet med att skapa en helt digital förvaltning nås snabbare. • Införandet av Mina meddelanden och skapandet av e-tjänster som kopplas samman med ärendehanteringssystemet skulle medföra att digitaliseringen skulle öka ytterligare. • Under 2018 ska nämnden arbeta för att höja företagets nöjdhet. 	helt
Attraktiv arbetsgivare	<ul style="list-style-type: none"> • Livsmedelsenhets och Verksamhetsstöd tillsammans med ledningsgruppens HME-värden är höga. • Deltagande i STAMINA-projektet innebär att medarbetarna tar ett ansvar för sin arbetsmiljö och arbetar med ständiga förbättringar. • En utbildning om hot och våld har ökat medarbetarnas och chefernas säkerhetsmedvetenhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resultatet för det hållbara medarbetarengagemanget sjönk 2017, men ökade inom vissa delar av förvaltningen. Åtgärder för att förbättra arbetsmiljön har vidtagits. Arbetet ska fortsätta under 2018. 	helt
Effektivt lokalnyttjande			helt
Långsiktig och hållbar ekonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Miljönämnden håller budgeten för året. • Avgiftsfinansieringsgraden når målet på 50 procent. • Flera steg har tagits för att kunna ha en helt igenom digital ärendehantering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Taxa och debitering kan anpassas bättre till verkligheten, för att säkra att det som ska avgiftsfinansieras inte skattefinansieras och vice versa. • Den inestående kontrolltiden bör minska. 	helt

Aktuella mål för Miljönämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Medborgarnas inflytande och påverkan	<ul style="list-style-type: none"> Tillsyn av lokaler för vård och annat omhändertagande har ökat de boendes inflytande över sin boendemiljö. 	<ul style="list-style-type: none"> I vissa skolor har inte elevråden involverats i någon större utsträckning. 	helt
<i>Meningsfull fritid</i>			helt
Respekt för lika värde och mänskliga rättigheter	<ul style="list-style-type: none"> Den jämställdhetsbudgetering som har gjorts 2017 har inte visat på att lönesättningen inom de yrkeskategorier som finns på Miljökontoret påverkas av medarbetarens juridiska könstillhörighet. Besök av Teater Martin Mutter har bidragit till ett synliggörande och en diskussion kring normer och bemötande. 	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden har inte undersökt möjligheterna till samverkan med civilsamhället. 	i hög utsträckning
Kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor	<ul style="list-style-type: none"> Ett bra samarbete över programområdena har lett fram till ett förslag på funktionsprogram som innefattar gröna skolgårdar. 	<ul style="list-style-type: none"> Funktionsprogrammet måste beslutas av ansvarig nämnd för att det ska få någon effekt. 	helt
Trygg och säker kommun	<ul style="list-style-type: none"> Under året har ett aktivt arbete bedrivits för att komma tillrätta med nedskräpningar i kommunen. Arbetet innebär att man flera gånger har hittat dem som har orsakat nedskräpningen. Arbetet har varit effektivt och förvaltningen har föreläst om arbetet för andra kommuner. Kravet från Länsstyrelsen om att utföra lika många tobaks- och folkölskontroller som det finns försäljningsställen förväntas nås 2018. Målsättningen att under 2017 nå kravet till 75 procent nåddes nästan, trots förändringar i personalgruppen. 	<ul style="list-style-type: none"> Fler tobaks- och folkölskontroller måste göras för att uppfylla Länsstyrelsens krav. Det betyder också att ytterligare en handläggare måste introduceras i arbetet. Miljönämnden har i sitt reglemente fått i uppdrag att utföra tillsyn enligt lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Nya rutiner, arbetssätt m.m. behövs för detta. 	helt

* Anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet (Industrial Emissions Directive, IED)

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Miljönämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och upprätthålla god ekonomisk hushållning. Verksamhetsutvecklingen ska utföras i enlighet med den värdegrund och de principer som Övergripande strategier och budget förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs i det verksamhetsuppdrag som stadgas i nämndreglementet och uppnås om kommunen utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

Läsanvisning

Här sammanfattas de åtaganden nämnden har för att bidra till utveckling inom de för nämnden aktuella verksamhetsmålen. Driftnämndens åtagande består av verksamhetsuppdraget enligt reglementet, utvecklingsuppdrag med utgångspunkt i ÖSB samt att redovisa indikatorer för att följa upp utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål.

Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag. Genom arbetet med utvecklingsuppdrag förväntas ökad måluppfyllelse och en kvalitativ verksamhetsutveckling. Grunden för denna utveckling ligger dock i ett väl utfört verksamhetsuppdrag enligt reglementet.

Inom varje mål redogör nämnden för:

- resultat och effekter för indikatorer och utvecklingsuppdrag.
- en sammanfattande analys av nämndens bidrag till utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål. Denna har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet.
- en beskrivning av planerade insatser/aktiviteter/utvecklingssteg för ett större/tydligare/bättre bidrag till måluppfyllelse, och vilka förutsättningar i övrigt som är önskvärda för att underlätta detta.

Varje mål sammanfattas först med att nämnden listar sina Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet och en bedömning av om nämndens åtagande är uppfyllt helt, i hög utsträckning eller delvis.

Samtliga nämnder har också fått i uppdrag att beskriva sitt arbete med satsningen Digitalt först, vilket sker under målet Tillgänglighet/Digitalisering, oavsett om nämnden har andra åtaganden inom målet eller inte.

4.1 Mål inom hållbar tillväxt

Ur ÖSB 2017: Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

Mål: Örebro ska ha ett positivt näringslivsklimat där Örebro kommun underlättar att starta, utveckla och etablera företag.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om positivt näringsklimat helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Miljönämnden har bidragit med sin kompetens i workshoppar om planprocessen för etablering av nya skolor och förskolor. En viktig fråga i arbetet har varit att skapa en tydlighet i markanvisning för privata verksamheter. Deltagande i de företagslotsmöten som har anordnats. Bostadstillsynen har bidragit till att öka konkurrensförmågan hos fastighetsägare med bra egenkontrollprogram och goda arbetsrutiner. 	<ul style="list-style-type: none"> Resultatet från genomförda workshoppar behöver sammanställas av programnämnderna. Därefter är Miljönämndens roll att aktivt delta i planprocesserna i ett tidigt skede. Företagslotsen samordnas av en tjänsteperson på Kommunstyrelseförvaltningen. Lotsen är beroende av att det finns en sådan funktion.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Slutföra revideringen av översiktsplanen	Programnämnden har ansvarat för revideringen. Miljönämnden har bidragit med sin kompetens genom att delta i arbetsgrupper.

* PN=Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Mål: Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Bullertillsyn på nattklubbar och uteserveringar i innerstaden har förbättrat ljudbilden och minskat klagomålen på buller från dessa verksamheter. Tillsynen på plats har också 	<ul style="list-style-type: none"> Bullertillsyn på konserter och andra evenemang kommer att genomföras under 2018. Arbetet med tillsyn på IED-verksamheter kommer att fortsätta i enlighet med det tillsynsprogram som har tagits fram.

<p>bidragit till att skapa en förståelse hos verksamheterna för bullerproblematiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tillsynsbesök har skett hos samtliga IED-verksamheter i kommunen. Verksamheterna har informerats om hur de påverkas av bestämmelserna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det är viktigt att upprätthålla det goda samarbetet med energi- och klimatrådgivningen även när det kommer nya medarbetare.
---	---

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
DN	Andel genomförda krogrundor enligt plan för kontroll av buller på uteserveringar, procent	–	–	100	100
DN	Andel inspektioner av skolor där elevråd har involverats, procent	–	–	100	–
DN	Antal inventerade okända enskilda avlopp	230	460	400	460
DN	Andel tillsynsbesök på IED-anläggningar, procent	–	–	100	100

Kommentarer till indikatorernas utfall

Involvering av elevråd: Inför samtliga tillsynsbesök har skolorna uppmanats att involvera elevråden inför och under tillsynsbesöket. Skolornas engagemang i detta har dock varierat. I vissa fall har elevrådsrepresentanter deltagit vid tillsynsbesöket, i andra fall har lärare förmedlat elevers synpunkter och i ytterligare andra fall har ingen involvering kunnat påvisas. Miljönämnden saknar information om i vilken grad och inför hur många tillsynsbesök som elevråden faktiskt har involverats.

PN/DN* 2017	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
PN	Koppla samman energi- och klimatrådgivningen med miljötillsynen för att vara ett stöd till företagen för att energieffektivisera och minska klimatbelastningen	Miljönämnden har utfört energitillsyn på företag och haft dialog med kommunens energi- och klimatrådgivare. Det har dock inte skett några gemensamma företagsbesök. Energitillsynen hjälper företagen att energieffektivisera sina verksamheter, vilket får en positiv effekt på miljön och kan påverka på klimatet. Samtidigt kan företagen tjäna ekonomiskt på detta, om de lyckas minska sin energiförbrukning.
DN	Nämnden ska erbjuda företag att miljödiplomera sig	Ett miljödiplomerat företag arbetar aktivt för att visa miljöhänsyn och för att minska sin klimatbelastning, vilket leder till ekologisk hållbarhet. Företagen kan dessutom tjäna på det ur ett ekonomiskt perspektiv, beroende på vilka krav som konsumenterna ställer på företagen. Miljönämndens arbete med miljödiplomeringen fortsätter, dels genom att erbjuda miljödiplomering, dels genom engagemang i föreningen Svensk miljöbas. På grund av att flera medarbetare som har arbetat med miljödiplomering eller som har introducerats till miljödiplomeringen har avslutat sina tjänster på förvaltningen, har antalet genomförda revisioner minskat.
DN	Involvera elevråden i tillsynen av skolor	Inför tillsynen av skolor har samtliga verksamheter uppmanats att involvera elevråden inför och under

		tillsynsbesöket. Engagemanget från skolorna i att involvera elevråden har varierat, men i flera fall har elevrådets delaktighet bidragit med ett nytt perspektiv på hur skolmiljön upplevs av eleverna.
DN	Ta fram en tillsynsplan för alla IED-anläggningar och bedriva tillsyn i enlighet med denna	En tillsynsplan finns framtaget och tillsyn kommer att bedrivas i enlighet med denna. Planen kommer att ses över regelbundet. Det förväntas leda till en förbättrad och tydligare tillsyn på IED-verksamheterna.
DN	Ta fram ett effektivt arbetssätt för tillsyn av enskilda avlopp som har befintligt tillstånd	Arbetet har prioriterats ned på grund av hög personalomsättning av avloppshandläggare under året.
DN	Miljönämndens verksamhet ska fokuseras på temat <i>Vatten</i>	<p>Vatten är ett ständigt fokus i nämndens arbete, då tillgång på vatten och en god vattenkvalitet är avgörande för människors hälsa och miljön.</p> <p>Inom livsmedelstillsynen har kontrollen av dricksvatten prioriterats upp och extra resurser har tillsatts i form av att ytterligare en handläggare introducerats. Nya arbetssätt för hur dricksvattenkontrollen utförs har införts. Bl.a. har rapporteringen av analysvar inom kommunen förenklats vilket sparar tid för både Miljökontoret och Tekniska förvaltningen.</p> <p>Ett nytt samarbete har inletts med övriga dricksvattenhandläggare i länet. Nätverket går under namnet T-vatten och syftar till att skapa en samsyn i kontrollen, erfarenhetsutbyten och effektiviseringar genom att arbeta med gemensamma projekt, mallar och processer.</p> <p>Miljönämnden genomförde den 7 februari ett studiebesök på vattenverket Skråmsta inom ramen för temat vatten. Vid besöket presenterades vattenverkets verksamhet och kommunens långsiktiga planer på dricksvattenförsörjning</p> <p>Livsmedelsenheten har deltagit på Hjälmardagen och föredragit om vattenbrist i enskilda vattentäkter och samfälligheter. Vattenbristen i länet har inte bara påverkat den kommunala dricksvattenförsörjningen. Den har även påverkat vattenförsörjningen för invånare med egna dricksvattenbrunnar. Deltagande på Hjälmardagen har inneburit att information har spridits om hur man ska bete sig om man har en sinande brunn.</p> <p>Med anledning av vattenbristen och det bevattningsförbud som infördes under 2017 års första halva, uppdrog kommundirektören en av enhetscheferna att under (minst) fyra månader avsätta minst 50 procent av arbetstiden till att samordna kring vattenbristsituationen. Nämnden har därmed</p>

		<p>bistått med att låna ut en medarbetare till kommundirektören för att hantera vattensituationen.</p> <p>Nya handläggare har introducerats till beredskapsfunktionen, för att ständigt hålla den bemannad. Vid incidenter och olyckor som händer utanför kontorstid finns alltid någon handläggare till hands för att bland annat bidra med expertis i saneringsarbetet efter olyckor i vattenskyddsområden.</p>
--	--	---

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

I tillsynen av små avlopp har tillsyn genomförts på 460 fastigheter, i huvudsak i Glanshammarområdet. Informationen inför tillsynen har utvecklats genom ett nytt informationsutskick, ett lokalt informationsmöte och möjlighet att ställa frågor under två dagar på Glanshammars bibliotek. Engagemanget bland fastighetsägarna har varit stort och tillsynen har kunnat bedrivas på ett effektivt sätt.

I tillsynen av skolor har samtliga verksamheter skriftligt uppmanats att involvera elevråden inför och under tillsynsbesöket. Skolornas engagemang i detta har varierat. I vissa tillsynsbesök har elevrådsrepresentanter deltagit i tillsynsbesöket, i andra besök har elevrådets synpunkter framförts av vuxna. Vissa skolor har inte alls involverat elevråden i tillsynen. Då elevråden har varit involverade har detta resulterat i ett nytt perspektiv i hur skolmiljön upplevs för eleverna, vilket har uppmärksammat inspektörerna på avvikelser som kanske annars inte skulle ha noterats. I efterhand kan konstateras att vald indikator inte stämde överens med Miljönämndens insamlade statistik, varför indikatorns resultat inte har kunnat redovisas.

Bostadstillsynen har under 2017 omfattat 43 fastighetsägare och bostadsrättsföreningar. Tillsynen har resulterat i 12 anmärkningar och 71 avvikelser. Avvikelseerna har i första hand berört egenkontrollprogram för varmvattencentraler och i andra hand kontrollmätning av radon och brister i ventilation. Tillsynen av flerbostadshus och bostadsrättsföreningar är en effektiv tillsyn, då det ofta är ett stort antal barns och vuxna människors hemmiljö som berörs och i flera fall förbättras av tillsynen.

Under 2017 har Miljönämndens inspektörer regelbundet besökt innerstadens nattklubbar och de uteserveringar som spelar musik. Besöken under sommarhalvåret har varit täta och korta. Verksamheterna har uppskattat besöken och menar att de har gett dem en direkt feedback på att de spelar för högt. Att tillsynen gav resultat visade sig genom att antalet avvikelser i slutet av sommaren var betydligt färre än i tillsynsperiodens början. Tillsynens effekt visade sig också på ett lägre antal klagomål på de verksamheter där tillsynen utfördes, jämfört med 2016. Totalt sett har tillsynen resulterat i en innerstad med en bättre ljudbild där de boende känner sig mindre störda av höga ljudnivåer från nattklubbar och uteserveringar.

Under året har en tredjedel av kommunens lantbrukare fått tillsynsbesök. Vid besöken kontrolleras bland annat växtodlingsplaner, gödselhantering och hur verksamheter använder växtskyddsmedel. En stor del av det som kontrolleras syftar till att säkerställa att lantbrukens påverkan på vatten är så liten som möjligt.

Under året har mycket tid lagts på att informera berörda verksamheter om hur de påverkas av Industriutsläppsdirektivet. Dessa så kallade IED-verksamheter (tolv till antalet) kommer under de kommande åren vara tvingade att tydligare arbeta utifrån bästa

möjliga teknik. De kommer även få ökade krav på sig att ha kunskap om hur de har påverkat omgivningen och hur de i framtiden kan minska sin påverkan. För Miljönämndens del innebär det ett behov av ökad kompetens inom förvaltningen.

Planerad och önskad utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

I avloppstillsynen och hälsoskyddstillsynen har det under året pågått diskussioner angående om den tillsynsmetodik som används idag är den mest effektiva. Inom avloppstillsynen är det vanligaste agerandet hos fastighetsägaren att åtgärda sitt bristfälliga avlopp efter en inspektion av Miljökontoret. Under 2018 ska förvaltningen testa nya sätt att kommunicera och informera för att få fastighetsägarna att agera utan tillsynsbesök. Dessutom ska tillsynsavgiften korrigeras. Den relativt låga tillsynsavgift som tas ut idag får till följd att en del av tillsynen i realiteten skattefinansieras. En ökad avgift gör att tillsynen blir helt avgiftsfinansierad, samtidigt som det skapar en större ekonomisk drivkraft att åtgärda ett bristfälligt avlopp utan ett tillsynsbesök.

Inom hälsoskyddstillsynen har frågan väckts om det finns effektivare tillsynsmetoder än att utföra inspektioner ute på verksamheterna. Under 2018 kommer förvaltningen därför att komplettera dessa besök med information till större grupper inom något tillsynsområde. Metodiken kommer sedan att utvärderas inför kommande tillsyn.

Motiverande samtal är en metod för att få den som inspektören möter att själv hitta, skapa sig förståelse för, och vilja åtgärda de brister som kan finnas i verksamheten som inspekteras. Genom intervjutekniker och coaching ges invånaren eller företagaren förståelse för de regler som finns och motivation att åtgärda dem. Metoden har framgångsrikt använts inom andra förvaltningar, t.ex. Socialförvaltningen. Inom Miljönämndens område är några av de förväntade effekterna att fler identifierade brister åtgärdas i de verksamheter som inspekteras, att inspektören får ett alternativt verktyg till sanktioner och att bemötande och kundnöjdhet ökar då medborgaren eller företagaren genom dialog involveras mer i tillsynen.

Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen och utbudet av e-tjänster ska öka.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Under året har ärendehantering digitaliserats. Detta innebär att vi på ett enklare sätt kan ta emot och hantera digitala handlingar. Den uppgradering av förvaltningens ärendehanteringssystem som har skett har inneburit att förutsättningarna att kommunicera digitalt har ökat genom att systemet är sammankopplat till e-postsystemet. 	<ul style="list-style-type: none"> Den nya versionen av ärendehanteringssystemet är processtyrd. För att snabbare kunna helt digitalisera ärendehantering måste befintliga äldre ärenden gås igenom för att se om dessa kan anpassas till det nya systemet. På detta sätt kan målet med att skapa en helt digital förvaltning nås snabbare. Införandet av Mina meddelanden och skapandet av e-tjänster som kopplas samman med ärendehanteringssystemet skulle medföra att digitaliseringen skulle öka ytterligare. Under 2018 ska nämnden arbeta för att höja företagets nöjdhet.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Nöjd-kundindex (SKL Insikten), företagens nöjdhet med kommunens service- och myndighetsutövning**	77	–	≥70	Delårs- utfall
	– kvinnor	80	–		–
	– män	75	–		–
	Miljöbalken totalt	72	75		66
	– kvinnor	59	81		_***
	– män	75	73		_***
	Livsmedel totalt	79	78		78
	– kvinnor	84	80		_***
	– män	76	77		_***
PN	Servicegaranti: Anmälan om installation av värmepumpsanläggning, andel uppfyllda i procent	98	97	90–100	92
PN	Servicegaranti: Ansökan om tillstånd för små avloppsanläggningar, andel uppfyllda i procent	90	87	90–100	87
PN	Servicegaranti: Kontrollbesök inom två månader, andel uppfyllda i procent	90	96	90–100	94

Kommentarer till indikatorernas utfall

Nöjd-kundindex (NKI) visar ett delårsutfall (januari–oktober) för 2017. Helårsresultatet väntas inte förrän i april 2018. Livsmedelsenheten har lyckats behålla sina höga siffror, med svarsfrekvens på 50 procent. Miljöskyddsenshetens siffror har sjunkit till under målvärdet. Svarsfrekvensen är dock bra (65 procent). Siffrorna saknar uppdelning mellan kvinnor och män. Denna uppdelning väntas i samband med att helårsresultatet presenteras i april.

Servicegarantierna för små avloppsanläggningar har inte uppnått målvärdet för 2017. Anledningen är resursbrist på grund av personalomsättning av avloppshandläggare. Då handläggningen har varit fördröjd har ett informationsbrev skickats ut till fastighetsägarna efter det att ansökan har kommit in. Genom denna kommunikation skapar nämnden en rimlig förväntan hos fastighetsägarna och därmed en högre nöjdhet.

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
Hela mandatperioden		
PN	Utöka antalet e-tjänster	<p>Med den övergång till ärendehanteringssystem Ecos 2 som har gjorts 2017 blir det lättare att renodla de e-tjänster som nämnden tillhandahåller. Målet är alltså inte att nödvändigtvis tillhandahålla fler tjänster, utan att förbättra de tjänster som finns och digitalisera hela flödet, vilket väntas leda till effektivare handläggning och nöjdare företagare och invånare. Arbetet väntas ge synliga resultat under 2018.</p> <p>Invånare och företagare har under året erbjudits möjligheten att välja att all kommunikation med Miljönämnden och dess förvaltning ska ske digitalt. Den som väljer detta får även beslut skickade till sig digitalt. När möjlighet ges ska nämnden ansluta sig till tjänsten Mina meddelanden.</p>

		Under 2017 har två nya e-tjänster lagts till där invånare kan lämna klagomål om brister i handeln med folköl och tobak. De kan nu från hemsidan direkt lämna klagomål på t.ex. olovlig försäljning av folköl och tobaksprodukter eller otillåten rökning.
--	--	---

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

** Nöjd-kundindex togs tidigare fram av Stockholm Business Alliance. Samma metod har använts, oavsett utförare. Tidigare redovisades resultatet samlat för hela Miljönämndens verksamhet men fr.o.m. 2016 är resultatet uppdelat mellan områdena Miljö- och hälsoskydd och Livsmedel.

*** Delårsresultatet saknar uppdelning mellan kvinnor och män. Denna uppdelning väntas i samband med att belårsresultatet presenteras i april.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

För att förenkla inspektörernas handläggning och samtidigt erbjuda invånare och företagare en hög tillgänglighet har Livsmedelsenheten infört en servicevecka. Serviceveckan innebär att en handläggare bemannar enhetens telefon och kontinuerligt bevakar myndighetsbrevlådor. Arbetsättet har förutom att säkerställa en hög tillgänglighet minskat stressen hos handläggarna då arbetsveckan blivit enklare att planera.

Införandet av nya ärendehanteringssystemet Ecos 2 lägger grunden till att skapa ett helt digitalt ärendeflöde med riktiga e-tjänster. Efter att systemet helt är på plats och helt inkört kommer detta arbete att inledas.

I och med Ecos 2 försvinner tjänsten på kommunens karta där livsmedelskontroller presenterats. Miljönämnden avser att återskapa denna tjänst.

Miljönämnden arbetar för att digitalisera allt som kan digitaliseras, i enlighet med digitaliseringsstrategin. *Digitalt först* är en satsning där kommunen tar ett helhetsgrepp över digitala lösningar, undersöker vilka gemensamma nämndare som finns i olika förvaltningars och nämnders behov och avsätter 200 mnkr under en treårsperiod på att förbättra och effektivisera arbetsflödet genom digitalisering. Miljökontoret deltog i juni 2017 på en workshop tillsammans med Stadsbyggnad, där målet var kartlägga behov av effektivisering, för att i ett senare steg se vilka digitala lösningar som kan finnas. Idéerna har skickats vidare till en digitaliseringskommitté, som samlar hela kommunens idéer. Under hösten har digitaliseringskommittén förtydligat hur förvaltningarna kan gå tillväga för att ansöka om medlen. Miljökontoret har skickat in en ansökan under 2017, men har inte tilldelats några medel.

Erfarenheten är att det finns ett driv och en önskan bland medarbetarna att digitalisera verksamheten, samt att efterfrågan finns bland invånarna att kunna sköta ärenden och kontakta kommunen digitalt.

Planerad och önskad utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

Förvaltningen står inför en förändring av arbetssätt i och med flytten till Citypassagen, vars lokaler och utrustning skapar nya möjligheter. Nya datorer och digitala plattformar kommer att lanseras under 2018 så att de nya arbetssätten redan är införda då flytten sker.

Flytten till nya lokaler kommer under 2019 att innebära extra kostnader för Miljönämnden i form av höjda hyror och tillfälligt dubbla hyror. För förvaltningen att stanna i befintliga lokaler skulle dock inte nödvändigtvis leda till lägre kostnader, då den byggnaden är i behov av omfattande renovering för att kunna erbjuda en god arbetsmiljö för medarbetarna. Satsning på digitalisering måste också göras oavsett vilka lokaler

förvaltningen nyttjar. För att kunna arbeta effektivt och möta invånares och företags krav och önskemål, samt för att kunna attrahera och behålla drivna medarbetare krävs digitala flöden och lösningar. Flytten kan bidra till att möta dessa behov, förutsatt att den digitala satsningen görs fullt ut.

En annan önskad utveckling är förenklade, digitala sätt att mäta kundnöjdheten. Det nöjd-kundindex som tas fram i SKL:s Insikten riktar sig endast till företagare. Miljönämnden kommer i kontakt med många privatpersoner, varför det kan vara relevant att se över möjligheten att även mäta kundnöjdheten hos dem.

Det nöjd-kundindex som tas fram i SKL:s Löpande insikt riktar sig endast till företagare. Miljönämnden kommer även i kontakt med många privatpersoner, varför det kan vara relevant att se över möjligheten att också mäta kundnöjdheten hos dem. En annan önskad utveckling är förenklade, digitala sätt att mäta kundnöjdheten. Miljönämnden har under flera år förfinat hur underlaget till kundundersökningar samlas in och hur enkäterna genomförs. Bland annat samlas kontaktuppgifter till respondenter in med tätare intervall så att intervjuer och enkäter genomförs närmare i tid till genomförd tillsyn, sorteringar görs så att samma företagare inte ska behöva svara på flera enkäter under samma år och kontaktuppgifter gallras för att säkerställa att det är den person som verkligen varit i kontakt med myndigheten som svarar på enkäten. För att behålla en bra svarsfrekvens genomförs ytterligare åtgärder. Inspektörerna ombeds informera vikten av enkäterna ute i verksamheterna. Kontakt har tagits med SKL för att försöka hitta ett sätt förebygga så kallad enkättrötthet hos företagen och önskemål om att förenkla enkätprocessen har lyfts.

Mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Livsmedelsenhetsens och Verksamhetsstöd tillsammans med ledningsgruppens HME-värden är höga. • Deltagande i STAMINA-projektet innebär att medarbetarna tar ett ansvar för sin arbetsmiljö och arbetar med ständiga förbättringar. • En utbildning om hot och våld har ökat medarbetarnas och chefernas säkerhetsmedvetenhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resultatet för det hållbara medarbetarengagemanget sjönk 2017, men ökade inom vissa delar av förvaltningen. Åtgärder för att förbättra arbetsmiljön har vidtagits. Arbetet ska fortsätta under 2018.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Andel enheter med HME-värde på minst 78, procent (nytt mått)**	–	75	Behålla	50
PN	Anställningstrygghetsindex (nytt mått)***	89,9	97,1	Behålla	98,1
	– kvinnor	94,8	97,3		98,6
	– män	100	96,4		96,8

PN	Andel chefer med 10–30 medarbetare, procent (nytt mått)	–	67	Behålla	100
	– kvinnor		100		100
	– män		50		100

Kommentarer till indikatorernas utfall

HME-värdet tas fram gemensamt för hela förvaltningen och uppdelat per enhet. De fyra enheterna utgörs i detta fall av Hälso- och skyddsenheten, Livsmedelshälsöenheten, Miljöskydds- och skyddsenheten och Verksamhetsstöd tillsammans med ledningsgruppen. En enhet höjer sitt HME-värde och tre enheter sänker sitt HME-värde sedan förra året. De två enheter med högst HME förra året håller sig fortfarande högt. En av dessa enheter har till och med höjt sitt HME-värde (till 91). Den enhet som förra året hade ett HME-värde under 78 är den enhet som har försämrat sitt HME-värde mest, men hela 16 indexenheter. En enhet som förra året låg en bit över 80 har nu sjunkit en bit under 78-gränsen. De två enheterna under 78 är de personalmässigt största enheterna, varför det totala HME-värdet för förvaltningen har sjunkit från 82 till 75 (kvinnor 75, män 74). HME-värdet skiljer sig alltså stort inom förvaltningen, men ser på totalen jämnt ut mellan könen. På enhetsnivå saknas i de flesta fall statistik uppdelat på kön.

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
Hela mandatperioden		
PN	Bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete utifrån samtliga diskrimineringsgrunder (JID-planen****)	<p>En god arbetsmiljö skapar förutsättningar för ett bra arbete och hög produktivitet genom färre konflikter och trakasserier, minskad sjukfrånvaro, jämnare könsfördelning och mångfald bland medarbetare, vilket också leder till en attraktivare arbetsplats. I augusti fattade nämnden beslut om en handlingsplan för en hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män. Denna handlingsplan har i syfte att bidra till att målen i JID-planen nås.</p> <p>Under 2017 har Teater Martin Mutter besökt förvaltningen och diskuterat normer och bemötande. Trivselregler på kontoret som togs fram 2016 har följt med under 2017. Utifrån önskemål om att cheferna ska vara närvarande har diskussioner förts om vad det innebär i praktiken. Därtill har en social skyddsround genomförts, analyserats och åtgärder vidtagits. Vidare antog Miljönämnden i augusti en handlingsplan för en hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män.</p>
DN	Arbeta med systematiskt arbetsmiljöarbete	<p>Miljökontoret är med i projektet STAMINA, en satsning som handlar om att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet, genom att involvera samtliga medarbetare i en metod där alla kommer till tals, och alla får ta ansvar för att utveckla och förbättra arbetsmiljön. Målet är att arbetshälsan ska bli bättre och att produktiviteten ska öka. Metoden har lett till förbättringar bland annat i form av att möten alltid ska ha tydliga syften och följa överenskomna regler och att medarbetarna har delat med sig till varandra av tips, metoder och digitala lösningar som underlättar och effektiviserar det dagliga arbetet.</p> <p>Samtliga medarbetare gick under våren en utbildning om hot och våld. Utöver att det satte igång ett samtal</p>

		<p>kring vad som är acceptabelt respektive oacceptabelt, har det lett till en ökad riskmedvetenhet. Under hösten har en av bilarna bytts ut till en fyrhjuldriven bil, som är säkrare att köra med på isiga landsvägar. Dessutom har ett nyckelskåp med alkolås köpts in tillsammans med Stadsbyggnad. I början av 2018 ska därför alkolåsen i bilarna tas bort. Det leder till en säkrare bilkörning och tryggare medarbetare. Det nya nyckelskåpet har dessutom funktioner som gör att nycklar inte kan komma bort, vilket annars är en källa till frustration och ineffektivitet.</p> <p>2017 års medarbetarenkät visade på ett lågt HME-värde (58) för Miljöskydds-enheten. Detta har resulterat i att företagshälsovården Avonova har genomfört en psykosocial kartläggning för enheten. Resultatet av kartläggningen visar på både styrkor och förbättringsområden. Enheten kommer att arbeta med förbättrande åtgärder under 2018.</p>
--	--	---

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

** Ett hållbart medarbetarengagemang på 78 är snittet för riket.

*** Indexet består av andel timavlönade årsarbetare av totalt antal årsarbetare, antal timavlönade personer genom antal timavlönade årsarbetare, andel tillsvidareanställda personer av antal månadsavlönade personer och andel personer med heltidsanställning av antal månadsavlönade personer. Då indexet inte har kunnat hantera så låga tal som dem som har uppkommit i delindex 2 (antal timavlönade personer genom antal timavlönade årsarbetare), i och med att nämnden knappt har timavlönade personer eller årsarbetare, har detta delindex fått högsta möjliga värde (25).

**** Jämställdhets- och ickediskrimineringsplanen

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

Ledningsgruppen har under året arbetat med att formulera och förankra sin verksamhetsidé genom navigatormodellen. Under ledningsgruppens planeringsdagar genomfördes personlighetstester baserade på intervjuer och resultatet användes till att identifiera gruppens styrkor. Arbetet har lett till tydligare ansvarsfördelning, mer överblickbar processtyrning och effektivare mötesstruktur. Ledningsgruppens möten har minskat tack vare bättre kommunikation och att arbetssätt har setts över. En effektivare ledningsgrupp ger mer tid till medarbetarna och tydligare styrning i nämndens uppdrag.

Introduktionen av nya medarbetare har identifierats som en viktig del i arbetet för att minska stressen hos både nya och befintliga medarbetare. För att säkerställa introduktionen av nya medarbetare har intern kontroll genomförts av hur rutinen för introduktion följs. Revideringar i rutinen har gjorts löpande för att anpassa den till en förändrad verksamhet och ett förändrat arbetssätt. Resultaten har legat till grund för beslut om att se över vilka ytterligare förbättringar som kan göras i rutinen och om delar av den kan digitaliseras.

Planerad och önskad utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

STAMINA-projektet kommer att fortlöpa. Då projektet har pågått ett år och flera förbättringsinsatser har satts igång och genomförts av medarbetare är förväntningarna att ytterligare insatser kommer att göras. Då metoden som har använts inom projektet redan är känd i personalgruppen finns möjlighet till mer omfattande förbättringsarbete och att medarbetarna ges möjlighet till ytterligare ansvarstagande för den egna arbetsmiljön.

Ledningsgruppen kommer under året att arbeta vidare med navigatormodellen och materialet från personlighetstesterna. En ny metod för att leda och fördela förvaltningsövergripande uppdrag kommer att lanseras, där enhetscheferna ges tydligare roller. Förväntad effekt är att pågående utvecklingsuppdrag och projekt synliggörs i större utsträckning och att medarbetarnas förståelse och engagemang för utvecklingsuppdragen ökar.

Förändringsarbetet inför flytten till Citypassagen kommer att gå in i en intensivare fas. Ny utrustning och nya möjligheter i digitala arbetssätt kommer att innebära att medarbetarna får större friheter i hur arbetet genomförs. Förändringsarbetet och omställningen till nya arbetssätt kommer att föregås av kompetensutveckling hos både medarbetare och chefer.

I 2017 års medarbetarenkät sjönk HME-värdet för Miljöskydds-enheten mycket. En första åtgärd blev att företagshälsovården Avonova genomförde en psykosocial kartläggning av enheten. Resultatet av kartläggningen visar att det inom delarna organisation, ledarskap och grupp finns både positiva aspekter att värna om och förbättringsområden. Utifrån resultatet har enheten bestämt sig för att 2018 tillämpa ett delvis förändrat arbetssätt. Enheten har delats in i tre team (mark, vatten och industri). Varje team har ett gemensamt uppdrag. Förändringen kommer förhoppningsvis leda till att mål och förväntningar blir tydligare och att medarbetarna upplever en styrka i att ha ett tätare samarbete inom teamen. Arbetssättet ska utvärderas under våren 2018.

Mål: Örebro kommun ska nyttja sina lokaler på ett effektivt sätt.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande helt är uppfyllt, och ser följande:

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Bidra i arbetet med att ta fram en lokalförsörjningsplan	Nämnden har lyft sina nuvarande och framtida lokalbehov till lokalstrategen samt i projekt Citypassagen.

* PN=Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande

Samarbetet med Kommunstyrelseförvaltningen har förbättrats genom att såväl ekonom som nämndsekreterare då och då sitter på Miljökontoret. Att känna till varandra och mötas är viktigt för att kunna utveckla bra samarbeten och dra nytta av varandras kompetenser. Förändringen har uppskattats av såväl Kommunstyrelseförvaltningens som Miljökontorets medarbetare. Vissa av förvaltningens kontorsrum har gjorts om till flexkontor, vilket innebär att medarbetarna utifrån behov och arbetsuppgifter kan välja var de ska arbeta. Inför flytten till Citypassagen våren 2019 ska ett aktivitetsbaserat arbetssätt börja tillämpas. Nuvarande lokaler främjar inte ett sådant arbetssätt, men tillskapandet av flexkontor är ett steg i rätt riktning.

Planerad och önskad utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande

Framöver måste Miljökontorets medarbetare ställa om till ett helt och hållet aktivitetsbaserat arbetssätt. Digitalisering och flytt till Citypassagen 2019 kommer att

både underlätta detta ytterligare och kräva en sådan förändring. Då lokalerna kommer att samnyttjas av flera förvaltningar och medarbetarna kan arbeta var de vill, kan kvadratmeterytan minska avsevärt. Digital hantering av dokument innebär ett minskat behov av fysiska arkiv, vilket också innebär ett effektivare lokalnyttjande.

Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar.

Fördjupad information om ekonomi finns i kapitel 5, Analysunderlag, ekonomi.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Miljönämnden håller budgeten för året. Avgiftsfinansieringsgraden når målet på 50 procent. Flera steg har tagits för att kunna ha en helt igenom digital ärendehantering. 	<ul style="list-style-type: none"> Taxa och debitering kan anpassas bättre till verkligheten, för att säkra att det som ska avgiftsfinansieras inte skattefinansieras och vice versa. Den inestående kontrolltiden bör minska.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Ramavvikelse (mnkr)	+2,3	+2,3	0,0	+1,3
PN	Avgiftsfinansieringsgrad, procent	51	54	50	50
DN	Andel levererad kontrolltid av fakturerad kontrolltid, procent (Livsmedel)	–	105	100	92,7

PN/ DN* 2017	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
DN	Övergå till digital ärendehantering	Nämnden har under hösten övergått till ett ärendehanteringssystem som möjliggör en helt eller nästintill helt digital process. Under året har steg tagits för att underlätta för verksamhetsutövare, privatpersoner och tjänstepersoner att kommunicera digitalt. T.ex. kan den som fyller i en e-blankett välja att få all post från myndigheten elektroniskt. Den digitaliserade processen i kombination med övergången till ett aktivitetsbaserat arbetssätt, väntas leda till effektivare handläggning, bättre och effektivare service till invånare och företagare och möjligen även lägre driftkostnader.
Hela mandatperioden		
PN	Säkra den ekonomiska prognosen och utveckla fler ekonomiska nyckeltal	Uppdraget har ställts in till förmån för en kommunövergripande analysatsning under 2017.
DN	Livsmedelsenhetens inestående kontrolltid ska minska med 20 procent per år, till dess att den ligger i linje med kontrollplanens ambitionsnivå	Livsmedelsenheten deltar i ett nätverk med miljöförvaltningarna i Stockholm, Västerås och Uppsala. Sedan förra året har kommunerna reviderat varandras arbeten för att säkerställa att myndigheterna lever upp till lagstiftningens krav. Under året besökte revisorer från Västerås

		<p>miljöförvaltning Livsmedelsenheten för att genomföra en revision av behovsutredningen och bemanningen. Inom revisionen låg även att verifiera att Livsmedelsenheten redovisar arbetad tid och debiterar de verksamheter som kontrolleras i tillräcklig omfattning.</p> <p>Revisionen visade att det finns moment i arbetsuppgifter och områden som inspektörerna arbetar med som inte fullt ut redovisas eller ingår i taxan. Det finns därför ett utrymme att i omräkningen av taxan och i redovisningen av levererad kontrolltid komplettera med dessa uppgifter. Revisionen kommer leda till att Livsmedelsenheten bättre redovisar genomförda arbetsuppgifter och att den inestående kontrolltiden minskar.</p> <p>Den inestående kontrolltiden har inte minskat under 2017, delvis på grund av en högre andel klagomål, matförgiftningar och uppföljande kontroller. Däremot har åtgärder vidtagits, bland annat i form av rekrytering. Taxan ska uppdateras 2018 och då ska synpunkter från ovan nämnda revision tas i beaktande. Trots att den inestående kontrolltiden inte har minskat 2017 är prognosen att den kommer att nå en bra nivå under 2018.</p>
--	--	--

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

Under året har ett arbete påbörjats som syftar till att öka debiteringsgraden inom miljöbalkens område. Målet är att debiteringarna i högre grad ska stämma med antalet nedlagda timmar i ärendet. I dagsläget är avgiftsfinansieringsgraden låg inom vissa ärendetyper. Arbetet under 2017 har lett till att debiteringen av ärenden som debiteras per timme har ökat. Målet är att ökningen ska fortsätta under 2018.

Den kommunövergripande analysatsning som har genomförts 2017 har för Miljönämndens del handlat om hur medarbetarna ser på debitering, hur mycket tid de lägger ned på olika moment och vad de tar betalt för. Analysen visar att det finns en stor variation mellan handläggarna i synen på vad som bör debiteras.

Den revision som gjordes inom livsmedelsområdet visar också på att debiteringsgraden kan öka. På så sätt säkerställer nämnden att skattemedlen går till rätt saker, samt att det som ska avgiftsfinansieras inte finansieras av skatter eller vice versa. En god ekonomisk hushållning och rätt användning av skatter och avgifter skapar mesta möjliga nytta för invånarna i kommunen.

Planerad och önskad utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

Det arbete som har pågått under 2017 för att säkerställa att skattemedel går till rätt saker och att det som ska avgiftsfinansieras faktiskt avgiftsfinansieras fortsätter under 2018. Samtidigt ska taxorna ses över, då de inte har uppdaterats på flera år trots att nämndens kostnader har ökat.

Åtgärder har vidtagits för att under 2018 minska ned den inestående kontrolltiden till önskad nivå, dels genom rekryteringar, dels i den behovsutredning som Miljönämnden godkände i januari 2018.

Digitaliseringsarbetet fortsätter och kommer att finnas med i allt utvecklingsarbete på ett eller annat sätt. Mer om planerad och önskad utveckling gällande digitalisering finns beskrivet under målet ”Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen och utbudet av e-tjänster ska öka” ovan.

4.2 Mål inom människors egenmakt

Ur ÖSB 2017: En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

Mål: Medborgarnas möjlighet till inflytande och påverkan inför politiska beslut ska vara god.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om medborgarnas inflytande och påverkan helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Tillsyn av lokaler för vård och annat omhändertagande har ökat de boendes inflytande över sin boendemiljö. 	<ul style="list-style-type: none"> I vissa skolor har inte elevråden involverats i någon större utsträckning.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Arbeta för ökat medborgarinflytande och om tillämpligt utse område/områden för medborgardialog och utföra dessa	För Miljönämndens del är det inte tillämpligt att utse och genomföra medborgardialoger. Däremot finns det under målet "Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun" ett utvecklingsuppdrag om att involvera elevråden i tillsynen av skolor. Metoden som utgår från ett barnrättsperspektiv, har gett inspektörerna elevernas synvinkel på de förbättringar som kan göras i skolans arbetsmiljö. Möjligheten för eleverna att utöva inflytande ökar därmed.

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om medborgarnas inflytande och påverkan

Tillsyn av lokaler för vård och annat omhändertagande har genomförts under hösten 2017. Tillsynen har omfattat dagcentraler, träffpunkter och vård- och omsorgsboenden. I tillsynen kontrolleras att de boende och besökarna har en god inomhusmiljö. I de fall det har varit möjligt har de boende tillfrågats om deras boendemiljö. Tillsynen har på så sätt ökat de boendes inflytande över deras boendemiljö. Att tillfråga dem som är direkt berörda är en viktig demokratifråga och en fråga om mänskliga rättigheter. I fallet tillsyn av skolor då elever tillfrågas är det även en barnrättsfråga.

Planerad och önskad utveckling inom målet om medborgarnas inflytande och påverkan

Miljönämnden har inför tillsyn av skolor ombett skolorna att involvera elevråden i tillsynen. Elevrådets delaktighet har dock varierat mycket mellan skolorna. En önskad utveckling är att samtliga elevråd involveras. Ur ett barnrättsperspektiv är detta av vikt. Om och hur detta skulle påverka resultatet av tillsynen blir sedan en fråga av intresse för Miljönämnden.

Mål: Alla ska ha tillgång till en meningsfull fritid.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om meningsfull fritid helt är uppfyllt, och ser följande:

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
Hela mandatperioden		
PN	Fortsätta arbetet med Karlslunds framtida utveckling	Programnämnden ansvarar för uppdraget.

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter i hög utsträckning är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Den jämställdhetsbudgetering som har gjorts 2017 har inte visat på att lönesättningen inom de yrkeskategorier som finns på Miljökontoret påverkas av medarbetarens juridiska könstillhörighet. Besök av Teater Martin Mutter har bidragit till ett synliggörande och en diskussion kring normer och bemötande. 	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden har inte undersökt möjligheterna till samverkan med civilsamhället.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt (totala antalet utförda genderbudgetanalyser) (nytt mått)	–	–	Målvärde saknas	0

Kommentarer till indikatorernas utfall

De genderbudgetanalyser som har gjorts har inte visat på några förändringsbehov.

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	I samverkan med det civila samhället bidra till arbetet med integration och mötesplatser	Medel söks hos Kulturnämnden. Miljönämnden har fokuserat på sitt grunduppdrag, då mycket tid har gått åt till rekrytering och introduktion av nya medarbetare. Samverkan med civilsamhället har därför inte varit ett prioriterat område.
Hela mandatperioden		
PN	Årligen utse område för genusanalys och genomföra denna	Avdelningen HR och ekonomi på Kommunstyrelseförvaltningen har gjort en analys av om lönesättningen påverkas av medarbetarens juridiska könstillhörighet. I bilaga finns en sammanfattning av resultatet, men i korthet kan sägas att inga skillnader på grund av juridisk könstillhörighet har påvisats för de sex yrkeskategorier som finns på Miljökontoret. För att ta del av hela rapporten, se ärende Ks 808/2017.

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Under målet ”Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare” omnämns att förvaltningen bjöd in Teater Martin Mutter till kontoret. Vid besöket synliggjordes och diskuterades frågor kring normer och bemötande. Vidare har kommunens HBTQ-handlingsplan lyfts och diskuterats på arbetsplatsträffar. Miljönämnden antog i augusti en handlingsplan för en hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män. I denna gavs förvaltningens jämlikhetsgrupp i uppdrag att anordna en utbildning för medarbetare och chefer i jämställdhet och normkritik. Detta är exempel på hur nämnden arbetar med att säkerställa att alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras. Det handlar inte bara om hur medarbetare och chefer bemöter varandra, utan även vilket bemötande invånare och företagare får i kontakten med Miljönämnden som myndighet.

Miljönämnden är öppen för att tillsammans med det civila samhället bidra till integration och att skapa mötesplatser. Under 2017 har nämnden fokuserat på att utföra sitt grunduppdrag utifrån ett behov av att prioritera vad som gör mest nytta för miljön och för människors hälsa. Nämnden kommer i sin myndighetsutövning i kontakt med föreningar i olika sammanhang, men har i år inte samverkat med det civila samhället utifrån det givna utvecklingsuppdraget. Nämnden välkomnar initiativ från det civila samhället och stöttar gärna med sin kompetens där det är möjligt.

Planerad och önskad utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Arbetet med att se till att människors lika värde och de mänskliga rättigheterna respekteras är något som aldrig kommer att bli färdigt, utan fortsätter löpande. Framöver ska förvaltningens jämlikhetsgrupp anordna den utbildning i jämställdhet och normkritik som nämnden gav dem i uppdrag att anordna i och med antagandet av handlingsplanen för en hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män. Nämnden hoppas även kunna medverka i den utbildningssatsning i mänskliga rättigheter som planeras på en övergripande nivå i kommunen. Gällande samverkan med det civila samhället välkomnar nämnden initiativ från det civila samhället och välkomnar även stöd från andra delar av kommunen om nämnden på egen hand förväntas initiera sådan samverkan. Miljönämnden kommer under den första halvan av 2018 att gå igenom sin

personuppgiftshantering och i övrigt anpassa sig till de nya krav som kommer i och med införandet av dataskyddsförordningen (GDPR) den 25 maj 2018. Ett syfte med dataskyddsförordningen, som ersätter nuvarande personuppgiftslag (PUL) är att skydda människors grundläggande rättigheter och friheter, inte minst deras rätt till skydd av personuppgifter.

4.3 Mål inom barns och ungas behov

Ur ÖSB 2017: Alla barn förtjänar en god barndom och en trygg och utvecklande skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete med såväl fysisk som social och psykisk ohälsa, kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

Mål: Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Ett bra samarbete över programområdena har lett fram till ett förslag på funktionsprogram som innefattar gröna skolgårdar. 	<ul style="list-style-type: none"> Funktionsprogrammet måste beslutas av ansvarig nämnd för att det ska få någon effekt.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Bidra till arbetet med implementering av Grönstrategin	Programnämnden ansvarar för att leda uppdraget.
PN	Möjliggöra tillskapandet av fler <i>gröna skolgårdar</i>	Programnämnd barn och utbildning ansvarar för att leda uppdraget, medan Byggnadsnämnden är samordnande nämnd för uppdraget inom programområde Samhällsbyggnad. Miljönämnden har aktivt deltagit i arbetet. Ett funktionsprogram som innefattar gröna skolgårdar finns framtaget men är ännu ej beslutat.

* PN=Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor

Under 2017 har Miljönämnden aktivt deltagit i arbetet med att ta fram ett funktionsprogram som ska fungera som ett underlag vid beställning av skol- och förskolegårdar. Parallellt med detta arbete har riktlinjer för friytor hos skolor och förskolor tagits fram. Miljönämnden har deltagit i framtagandet av konceptet *Lekvärdesfaktor*, som används för att öka kvaliteten på skolgårdar, framförallt när de inte uppfyller de rekommendationer på storlek av friyta som föreslås av Boverket. Funktionsprogrammet och riktlinjerna för friytor väntas komma upp för beslut i Barn- och utbildningsnämnden under våren 2018.

Livsmedelskontroll har genomförts på 146 skol- och förskolekök, vilket motsvarar 95 procent av de planerade besöken för 2017. Totalt har 158 inspektioner gjorts på 146 av de 201 kök som finns registrerade på skolor och förskolor i kommunen. Kontrollerna, som är riskbaserade, har under året fokuserat extra på dricksvattenkvalitet med inriktning

på kransilar, behållare och slangar. Kontrollerna har utförts som ett led i Miljönämndens tema för året som är vatten och har även bidragit till att sprida information om kommunens arbete med att få örebroarna att spara på dricksvatten. Andra kontrollpunkter som Miljönämnden har fokuserat på är faroanalys med inriktning på mikrobiologiska faror i renseri, grönsaker och kryddor. Kontrollerna under året har också belyst verksamheternas verifiering av temperaturkontroller, bland annat genom kalibrering av termometrar. På alla skolor och förskolor kontrolleras serveringen av allergikost särskilt. På förskolorna utförs kontrollen även ute på avdelningarna, inte bara i köken. Bland pedagoger och barn får inspektören en bättre bild av hur serveringen går till, att allergiska barn får rätt mat och en trygg och säker måltid.

Planerad och önskad utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor

Under 2018 ska Miljönämnden aktivt verka för att bli delaktiga i ett så tidigt skede som möjligt i framtagandet av nya skol- och förskolegårdar. Det är Miljönämndens handläggare som ska tillämpa *Lekvärdesfaktorn* i de fall storleken på friytorna understiger den storlek som har beslutats i riktlinjerna. I detta arbete är samarbetet mellan fastighetsägare, fastighetsförvaltare, Barn och utbildning och Samhällsbyggnad avgörande för att nå ett bra resultat.

4.4 Mål inom trygg välfärd

Ur ÖSB 2017: Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet – då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i.

Bedömningen är att Miljönämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om trygg och säker kommun helt är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Under året har ett aktivt arbete bedrivits för att komma tillrätta med nedskräpningar i kommunen. Arbetet innebär att man flera gånger har hittat dem som har orsakat nedskräpningen. Arbetet har varit effektivt och förvaltningen har föreläst om arbetet för andra kommuner. • Kravet från Länsstyrelsen om att utföra lika många tobaks- och folkölskontroller som det finns försäljningsställen förväntas nås 2018. Målsättningen att under 2017 nå kravet till 75 procent nåddes nästan, trots förändringar i personalgruppen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fler tobaks- och folkölskontroller måste göras för att uppfylla Länsstyrelsens krav. Det betyder också att ytterligare en handläggare måste introduceras i arbetet. • Miljönämnden har i sitt reglemente fått i uppdrag att utföra tillsyn enligt lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Nya rutiner, arbets sätt m.m. behövs för detta.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
DN	Andel genomförda tobaks- och folkölskontroller enligt plan, procent	–		100	94,5

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
DN	Utreda utformning och organisation av kommunens kontroll av tobaksförsäljning	Den nya tobakslagen kommer att innebära att tobaksförsäljning går från att vara anmälningspliktig till att bli tillståndspliktig. Kompetensen för att hantera tillstånd finns inte inom Miljönämnden. Utbildning krävs för att nämnden ska kunna utöva tillsyn utifrån den nya lagen.
DN	Bidra till att uppfylla tobaks- och folkölskontrollen enligt plan	Det långsiktiga målet inom tobaks- och folkölstillsynen är att lika många kontroller (kontrollköp och inspektioner) ska genomföras som det finns anläggningar i kommunen. En plan fanns för att stegvis öka tillsynstakten och målet för 2017 var att 75 procent av det långsiktiga målet skulle uppfyllas. På grund av att tillsynen resulterat i fler sanktioner än väntat samt på grund av

		föräldraledigheter och en uppsägning inom gruppen som hanterar tillsynen av folköl och tobak nåddes inte målet fullt ut vad gäller folkölstillsynen. Tobakskontroller har prioriterats framför folkölskontroller dels på grund av att försäljningsställen av tobak är fler, dels på grund av att de avvikelser som har upptäckts har visat på ett större behov av tobakskontroller. Att inte nå målet ses som en tillfällig fördröjning av det långsiktiga målet, som ändå bedöms kunna uppfyllas enligt plan.
Hela mandatperioden		
PN	Gemensam satsning kring trygghetsskapande åtgärder som gör att kommunens offentliga rum upplevs attraktiva, trygga och tillgängliga för alla oavsett kön och ålder	Tekniska nämnden ansvarar för uppdraget.
DN	Lika många tobaks- och folkölskontroller som det finns försäljningsanläggningar ska genomföras	Uppdraget, som är ett krav från Länsstyrelsen, bedöms kunna uppfyllas.

* PN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN=Indikator resp. utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Tillsynen av försäljning av tobaksvaror och folköl har stegrats för att nå upp till målet att genomföra lika många tillsynsbesök som det finns anläggningar anmälda. Delmålet för året har varit att göra så många tillsynsbesök att det motsvarar 75 procent av den totala mängden anmälda verksamheter. Miljönämnden nådde, trots att en handläggare i mitten av året slutade, 94,5 procent av det uppsatta målet. Under året har det gjorts fler och större beslag av oriktigt märkt tobak än tidigare – mycket tack vare ett målinriktat arbete och en ny lagstiftning som trädde i kraft, som har tydliggjort de regler som finns. Prioritet har även legat på att följa upp samtliga klagomål om försäljning av tobak till minderåriga. Att klagomålen har avhjälpats har verifierats genom att utföra extra kontrollköp på berörda anläggningar. Även klagomål om försäljning av oriktigt märkt tobak har prioriterats. Kontrollerna har då i de flesta fall genomförts tillsammans med polisen.

Planerad och önskad utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Målet om att genomföra lika många tillsynsbesök som antalet anläggningar bedöms kunna uppfyllas under 2018. Höjd för ett ökat antal kontroller har tagits i behovsutredningen och medarbetare utbildas i den takt som behövs för att nå målet. Tillsynen kommer att fortsätta utvecklas, bland annat genom nya nätverk och samarbeten, till exempel med Ekobrottsmyndigheten. Fokus under 2018 kommer främst att ligga på att öka antalet tillsynsbesök samt att påbörja handläggning och tillsyn av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, som är ett nytt ansvarsområde för Miljönämnden.

5. Analysunderlag – ekonomi

5.1 Driftnämndens samlade ekonomi

För verksamhetsåret redovisar Miljönämndens verksamhet ett resultat på -14 289 tkr, vilket motsvarar en avvikelse på +1 270 tkr mot budget (-15 559 tkr). De stora avvikelserna finns främst inom personalkostnader som en följd av att bemanningen under året har varit lägre än vad som budgeterats. Dessutom har kostnaden för uppdatering av nämndens verksamhetssystem under året varit lägre än vad som budgeterats.

Intäkterna var för året är lägre än vad som budgeterats. Intäkterna avseende tillsyn av avlopp avviker med cirka 700 tkr. Den innestående kontrolltiden inom Livsmedelsenheten har under året ökat, vilket innebär att nämnden har fått betalt för tillsyn som ännu inte har utförts. Inför 2018 planerar förvaltningen att fortsätta arbeta med att minska den innestående kontrolltiden.

Kostnadsutveckling

Nämnd	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
3 Intäkter	15 007	14 560	14 826	-266	-447	-3
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-493	-683	-1 171	488	-190	39
5 Personalkostnader	-22 939	-23 431	-24 142	711	-491	2
6A Lokalhyror	-1 121	-1 125	-1 120	-5	-4	0
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-1 094	-1 025	-1 168	143	69	-6
7 Övriga kostnader	-1 967	-2 585	-2 784	199	-618	31
Totalt	-12 606	-14 289	-15 559	1 270	-1 682	13

5.2 Enheternas resultat

För året redovisar enheterna totalt ett överskott mot budget. Miljöskyddsenheten redovisar den största avvikelsen på +1 361 tkr mot budget. Orsaker till överskottet är främst lägre personalkostnader och högre intäkter än budgeterat. Även nämnd och ledning redovisar överskott på cirka 470 tkr vardera.

Hälsoskyddsenheten redovisar ett underskott på 984 tkr, vilket till största del beror på lägre intäkter än budgeterat för tillsyn av avlopp. Livsmedelsenheten redovisar ett mindre underskott på 47 tkr.

Nämnd	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-88	-88	0	-88	0	0
5 Personalkostnader	-760	-760	-570	-191	0	0
7 Övriga kostnader	-106	-32	-135	103	74	-70
Ofördelat	0	0	-645	645	0	0
Netto	-954	-881	-1 350	469	73	-8

Miljödiplomering	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
3 Intäkter	282	256	300	-44	-26	-9
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	0	-217	-219	2	-217	
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-3	0	-4	4	3	-100
7 Övriga kostnader	-60	-40	-77	37	21	-34
Netto	218	0	0	0	-218	-143

Ledning	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
3 Intäkter	2	266	219	47	263	10 979
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-403	-357	-287	-70	45	-11
5 Personalkostnader	-2 822	-2 818	-2 990	171	3	0
6A Lokalhyror	-1 121	-1 125	-1 120	-5	-4	0
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-1 039	-998	-1 057	59	40	-4
7 Övriga kostnader	-1 143	-1 876	-2 147	271	-733	64
Netto	-6 525	-6 910	-7 382	472	-385	6

Livsmedel	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
3 Intäkter	4 194	4 027	4 057	-30	-167	-4
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	0	-1	0	-1	-1	
5 Personalkostnader	-4 592	-4 824	-4 852	28	-232	5
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-9	-6	-32	26	3	-34
7 Övriga kostnader	-90	-194	-123	-71	-104	115
Netto	-497	-997	-950	-47	-500	101

Miljöskydd	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
3 Intäkter	6 370	6 093	5 680	413	-276	-4
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	0	0	0	0	0	0
5 Personalkostnader	-8 261	-7 791	-8 691	900	471	-6
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-20	-13	-65	52	8	-38
7 Övriga kostnader	-232	-167	-162	-5	65	-28
Netto	-2 144	-1 877	-3 238	1 361	267	-12

Hälsoskydd	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2017 Budget	Avvikelse budget-utfall	Förändr tkr 16-17	Förändr % 16-17
3 Intäkter	4 159	3 918	4 570	-652	-241	-6
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-2	-20	-20	0	-18	783
5 Personalkostnader	-6 504	-7 237	-7 039	-198	-733	11
6A Lokalhyror	0	0	0	0	0	0
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-23	-8	-10	2	14	-64
7 Övriga kostnader	-335	-276	-140	-136	59	-18
Netto	-2 705	-3 624	-2 639	-984	-919	34

5.3 Investeringar

Årets investeringar uppgår till 201 tkr.

6. Övriga åtaganden

Örebro kommun blir en hållbar kommun, både ur socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv, först när samtliga nämnder tar hänsyn till politiskt beslutade förhållningssätt och låter dem genomsyra den ordinarie verksamheten. Nedan följer de kommungemensamt prioriterade åtaganden som nämnden har för att kommunen ska kunna utvecklas hållbart.

Markeringen visar om arbetet med åtagandet pågår enligt plan, om arbetet är på planeringsstadiet eller om nämnden behöver stöd.

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Klimatstrategi: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att åtgärder vidtas för att uppnå de delmål som nämnden ansvarar för.	☒	☐	☐	
Giffrfri miljö: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategin Giftfritt Örebro utförs.	☒	☐	☐	Arbetet med att säkerställa att sanering av förorenade områden inom kommunen bidrar till att mängden föroreningar minskar. Enligt strategin skulle förvaltningen inventera sina kemiska produkter. Denna inventering har gjorts 2017 och lämnats över till Kommunstyrelseförvaltningen.
Barnfattigdom: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot barnfattigdom utförs.	☒	☐	☐	
Våld i nära relationer: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot våld i nära relationer utförs.	☒	☐	☐	Handlingsplanen har lyfts på arbetsplatsträffar.
Jämställdhet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategi för ett jämställt Örebro utförs.	☒	☐	☐	Bostadstillsynen är ett exempel på hur nämnden arbetar för att öka kvinnors, mäns, flickors och pojkars påverkansmöjligheter och kunskap om sina rättigheter.
HBTQ: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan för HBTQ-frågor utförs.	☒	☐	☐	Handlingsplanen har lyfts på arbetsplatsträffar med stöd av tillhörande utbildningsmaterial som finns i kommunen.
Nämnden ansvarar för att människor som idag står långt från arbetsmarknaden ska erbjudas utvecklingsmöjligheter.	☒	☐	☐	Miljönämnden tog under året emot en språkpraktikant genom ”Korta vägen”, en utbildningsväg för utlandsfödda akademiker med minst tre års akademiska studier från hemlandet.
Nämnden ansvarar för att säkerställa att samverkan sker med det civila samhället.	☐	☐	☒	Nämnden har prioriterat sitt grunduppdrag och skulle behöva stöd för att kunna agera i denna fråga.

7. Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	140 599	142 618	144 200	146 631	150 192*
– kvinnor	71 467	72 400	73 163	74 171	75 829*
– män	69 132	70 218	71 038	72 460	74 363*
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	35	38	44,9	49	52
– kvinnor	24	31	34,0	36	37
– män	11	7	10,9	13	15
Antal visstidsanställda, årsarbetare	4	6	1	3	2
– kvinnor	4	4	0	2	1
– män	0	2	1	1	1
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden	3,4	2,7	8,9	9,4	8,7
– kvinnor	4,0	3,2	8,8	9,8	10,7
– män	2,0	1,4	9,1	8,2	4,0
Korttidssjukfrånvaro**	8,5	4,6	6,3	6,7	7,6
– kvinnor	9,3	5,2	6,9	7,3	6,9
– män	6,4	2,9	3,9	4,9	9,1
Långtidssjukfrånvaro***	15,1	35,6	49,4	60,2	64,8
– kvinnor	18,0	41,2	43,4	59,3	74,0
– män	0	0,0	69,0	63,1	8,5
Hälsoskyddsensheten, antal					
Värmepumpsärenden	281	229	482	236	184
Klagomålsärenden	91	107	104	132	145
Bullerärenden****	43	44	32	42	39
Godkända avlopp	–	–	–	2 710	3340
Tillstånd för avloppsanläggningar	223	233	336	297	195
Livsmedelsensheten, antal					
Klagomålsärenden, inkl. matförgiftn.	20	33	51	78	160
Riskklassade livsmedelsobjekt	1 061	1 100	1 062	1 083	1 147
Kontrollbesök, fasta objekt	1 165	1 024	902	884	934
Tillsynsbesök, folkölsobjekt	30	23	28	22	40
Tillsynsbesök, tobaksobjekt	46	61	46	54	98
Kontrollbesök, receptfria läkemedel	32	28	26	21	24
Anmälan om registrering	203	188	154	159	170
Miljöskyddsensheten, antal					
Klagomålsärenden	54	67	68	90	60
Tillsynsbesök, A-objekt	3	3	3	3	3
Tillsynsbesök, B-objekt	40	34	37	28	37
Tillsynsbesök, C-objekt	50	40	36	54	63
Tillsynsbesök, U-objekt	204	196	194	288	179

* Preliminära siffror från befolkningsregistret. Officiella siffror från SCB väntas i slutet av februari 2018.

** Antal dagar i snitt per medarbetare och år som försvinner på grund av kortare (≤14 dagar) sjukfrånvaro.

*** Andel sjukfrånvaro i procent som utgörs av sjukfrånvaro fr.o.m. dag 60 (≥60 dagar).

**** Siffrorna för bullerärenden visar antal objekt. Att det har skett en ökning av klagomål på ett och samma objekt syns därför inte i denna statistik.

8. Indikatorlista

PN/ DN*	Kompletterande indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
DN	Andel minskad fosforbelastning från enskilda avlopp av det totala målvärdet enligt vattenplanen, procent**	85,3	97,2	100	108
DN	Andel gödselvårdsanläggningar som har kontrollerats under året och som uppfyller lagstiftningens krav, procent (nytt mått)	–	–	100	89
DN	Andel besökta tillståndspliktiga (A- och B-) anläggningar enligt plan, procent	93	69	100	100
DN	Andel besökta anmälningspliktiga (C-) anläggningar enligt plan, procent	97	108	100	150
DN	Andel kontrollerade livsmedelsverksamheter enligt kontrollplan, procent	93,1	96,7	100	91,8
DN	Minskning av inestående kontrolltid från föregående år, procent	–	19,6	20	-21,3
DN	Andel anläggningar som fått ett kontrollbesök de senaste tre åren, procent	–	98,4	100	97,4
DN	Andel genomförda läkemedelskontroller enligt plan, procent	100	100	100	100
DN	Andel genomförda folkölskontroller enligt plan, procent	100	100	100	74
DN	Andel genomförda tobakskontroller enligt plan, procent	100	100	100	105

* PN=Indikator från programnämnd, DN=Indikator från driftsnämnd

** Visar hur det går att uppnå målet i vattenplanen. Målet för fosforutsläpp från enskilda avlopp är enligt vattenplanen att utsläppet år 2021 ska ha minskat med 40 procent jämfört med år 2010. Målet innebär en minskning med 1 590 kg fosfor från enskilda avlopp under perioden 2010–2021. Det minskade fosforutsläppet mäts i antal satta förbud. Efter att ett beslut om förbud fattas, tar det upp till tre år innan avloppet är åtgärdat och dess fosforutsläpp har minskat. Detta innebär att förbuden måste fattas senast år 2017 för att åtgärderna ska hinna genomföras till den 1 januari 2021, då vattenplanens mål om en fyrtioprocentig minskning av fosforutsläppet ska vara nått.

9. Bilagor

Genderbudgetanalys

Kommunens lönekartläggning 2017 visar att kvinnors medellön är 97,3 procent i relation till mäns medellön inom den kommunala organisationen. I de sex yrkeskategorier som finns på Miljökontoret, det vill säga administrativ assistent, administratör, enhetschef, förvaltningschef, miljö- och hälsoskyddsinspektör och planerare, finns inga löneskillnader på grund av juridisk könstillhörighet. Yrkeskategorier har även ställts mot andra, likvärdiga yrkeskategorier för att se om det finns skillnader. De skillnader som har påvisats har dock inte berott på juridisk könstillhörighet.

För att läsa lönekartläggningen i sin helhet, se ärende Ks 818/2017.